

Noord-Frankrijk, geen doorkomen aan?

In Jacobsstaf 102 beschrijft Stan Morre zijn vergeefse pogingen om gemakkelijk en goedkoop door België en Frankrijk te komen. Een jeugdherberg blijkt vol, het klooster is gesloten, en het hotel kost 80 euro. Teleurgesteld pakt Stan de trein naar Saint-Jean-Pied-de-Port waar hij zich onderdompelt in een warm bad van medepelgrims en geniet van goedkoop onderdak. Is de tocht door Noord-Frankrijk werkelijk zo verschrikkelijk? We kregen veel reacties.

Michel Henk onderschrijft de problemen. Na tochten vanuit Roncesvalles en Sevilla wilde hij voorjaar 2014 zijn pelgrimsleven bekronen met een tocht van huis uit. 'Ik wist al dat lopen via België naar Rocroi en Vézelay zonder tent niet te doen was door het ontbreken van overnachtingsmogelijkheden. Dus dan maar via de Eifelsteig en de Josef-Schramm-Weg naar Trier en van daaruit via de Jacobs-

er helemaal alleen. Ik ga eerst eens informeren hoe de situatie vanaf Vézelay is. Anders sla ik Frankrijk maar over.'

Ook Jan Legters (juni 2014) is niet positief gestemd. Hij liep van Dinant via Vézelay naar Bergerac. 'Ik was teleurgesteld in de eenzaamheid, de lege dorpen zonder voorzieningen, verdwenen refugio's. Het eten is vaak een probleem. Verder is de route saai door de eindeloze bosgebieden en vraagt hij veel doorzettingsvermogen.' Pelgrims moeten zich daar mentaal goed op voorbereiden, vindt Jan. 'Ik heb ook overwogen om de trein naar Spanje te pakken. De lange etappes tussen slaapmogelijkheden, de soms erg dure hotels, de zware omgeving en de eenzaamheid vragen om een bewuste keuze voor Frankrijk tot Périgieux.'

Jacobus helpt!

Edith van Weel liep in 2012 door Noord-Frankrijk en vindt het een prachtige streek, waar veel moois te zien is en waar de geschiedenis van de wereldoorlogen tastbaar is door de vele monumenten voor de gevallen. De streek heeft wel iets desolaats, doordat veel mensen uit de kleine dorpjes zijn weggetrokken. Daarom is het zaak om altijd proviand bij je te hebben, want de garantie dat er in een dorp een kroeg of winkel zit, is er niet. Maar er is veel rust en ruimte en het is heerlijk wandelen langs de rivieren.

Zij vond altijd onderdak. 'En als je helemaal hopeloos bent, ga dan op een terras of een bank bij de kerk zitten met je jakobsschelp in het zicht, kijk naar boven en vraag aan Jacobus of hij je kan helpen! Dit klinkt mis-

Je bent een pelgrim en moet leren voor jezelf te zorgen

weg naar Vézelay.' In Duitsland waren veel hotels in april nog gesloten of volgeboekt. 'De meeste prijzen liggen rond de 50 euro. Bussen rijden er niet, dus moet je soms een taxi nemen om een onderdakplaats te bereiken. Dit is een dure wandeling, bovendien loop je

schien raar, maar Jacobus heeft mij echt elke keer geholpen. Zo was er een lieve vrouw uit Le Douet die mij redde uit een gehucht waar eten noch slaapgelegenheid was. Ze leerde mij: Vertrouw op de sterren, je loopt tenslotte de sterrenweg.

Maar er was nog een wijze les. 'In het gehucht Noyelles-sur-Sambre was alleen een kroeg met bier. Een uur verderop was een camping. De baas wees me waar ik mijn tent kon opzetten. Die had ik dus niet. Ik kon wel overnachten in een heel oude caravan. Ik vroeg waar ik eten kon kopen. Hij keek mij aan en zei: "Jij bent een pelgrim en moet leren voor jezelf te zorgen." Gelukkig had ik altijd een noodrantsoen bij me: een mueslireep, wat nootjes en een blikje cola. Met een droog bed was de dag weer goed. De volgende dag, na een overheerlijke marsreep en een beker water heb ik een stempel in mijn *credencial* gekregen, vijf euro betaald voor de overnachting en de man hartelijk bedankt voor de wijze les: Zorg goed voor jezelf.

Bonjour madame

André Bibo liep in 1995 in zijn eentje naar Santiago, langs een rechte lijn door Frankrijk via Amiens, Chartres, Tours, Poitiers,

Angoulême naar Saint-Jean. 'Ik nam mijn tentje mee en ben overweldigd door de gastvrijheid van de Fransen. Eenmaal slechts werd mij een plek geweigerd. Meestal stond de vrouw mij als eerste te woord, daarop werd de man geraadpleegd, die toestemming gaf. Vrijwel dagelijks kreeg ik eten aangeboden of werd ik in huis uitgenodigd. Meer dan eens mocht ik in huis slapen of gebruikmaken van de badkamer. Op advies van mijn vrouw zorgde ik ervoor dat ik er verzorgd uitzag, dat is de eerste indruk. Mijn trouwring was vaak aanleiding voor vragen naar mijn thuissituatie, relatie, kinderen, werk. Dan was het ijs gebroken. Daarna ging het over mijn reisdoel en de verschillen tussen onze landen. Mijn beheersing van het Frans was van mulo-niveau, maar mijn woordenschat werd door de gesprekjes dagelijks verrijkt. Belangrijk was dat ik wist hoe het gesprek aan te vangen. Als Nederlander ben je al gauw te direct. Altijd eerst groeten: "*Bonjour madame, monsieur*", en dan pas vragen: "Wilt u mij helpen?"

Ook werd ik gastvrij onthaald in pastorieën, kloosters en zelfs in een verpleeghuis. Ik kreeg daar een bed op een zespersoonsslaapzaal voor heren. "*Ils ont perdu la tête*", werd

Noord-Frankrijk: barrière of paradijs van rust en ruimte voor de pelgrim?

Foto: Jasper Koedam

Onderdak is er altijd.

Foto: Edith van Weel

mij verteld, met het advies om mijn rugzak onder het bed te leggen. En daarbij de waarschuwing mijn schoenen aan te laten bij toiletbezoek. De heren piesten ook wel eens buiten het potje ...'

Wildkamperen

Ida Blok deelt de ervaring van André: 'Noord-Frankrijk is vaak niet makkelijk. Daarom had

ik in 1994 een tentje bij me. Meestal keek ik in een dorp of er een huis was met een flink grasveld en vroeg dan of ik daar een nachtje mocht staan. Dikwijls mocht het wel. Soms kreeg ik zelfs iets te drinken, een maaltijd of gebruik van een douche aangeboden. Maar in Frankrijk is het ook toegestaan om één nacht zomaar ergens je tentje neer te zetten. Hoewel dit voor mij als vrouw alleen niet erg aantrekkelijk leek, heb ik het wel enkele keren gedaan. Zonder problemen.'

De goede route

Inmiddels is het ook in Noord-Frankrijk drukker geworden, zo merkte Tineke ten Bulte. 'Ik vertrok al op 1 februari en werd gewaarschuwd dat ik zo vroeg geen anderen zou ontmoeten. Tot mijn verrassing ontmoette ik in België al medewandelaars en het vinden van slaappleatsen was nimmer een probleem. Tijdens mijn hele tocht heb ik maar één keer in een hotel moeten slapen, omdat er geen andere mogelijkheid was.

Ook ik hoorde veel andere verhalen en mijn medetochtgenoten in België en Frankrijk verwonderden zich daarover. Wij kwamen tot de conclusie dat de gekozen route het belangrijkste is. De langeafstandspaden zijn wellicht erg mooi, maar geven minimale mogelijkheden en informatie voor overnachtingen; dit in tegenstelling tot de gidsen die een Jacobsweg beschrijven, zoals de Vlaamse gids van de Via Monastica. Een prima boekje met goede kaarten en volop informatie over pelgrimsadressen, kloosters en ander onderdak. Ik kon vaak kiezen uit meerdere mogelijkheden. In de kloosters, zoals in Dinant, kom je ook al andere Santiagogangers tegen. Duitsers kiezen er ook voor om via België te lopen, omdat de kosten in Duitsland veel hoger zijn dan in België en Frankrijk. De routegids van de Via Campaniensis (van de Ardennen naar Bourgondië) en de adreslijsten van de Amis de St. Jacques hebben steeds voor goede en betaalbare plekken gezorgd. Opvallend was dat we elkaar onderweg wel tegenkwamen, maar vaak niet op dezelfde plek overnachtten, juist omdat er zoveel mogelijkheden waren. Zo wordt de reis door België en Frankrijk geen onneembare barrière, maar een schitterende belevenis met ongekende contacten, verrassende slaappleatsen en heerlijke maaltijden.' 🍷

Tips voor onderdak

1. Bedenk of je op je route familie, vrienden of kennissen hebt.
2. Vraag bij het genootschap de lijst 'Pelgrims voor pelgrims' met adressen van medepelgrims waar je kunt logeren.
3. Zoek op internet naar pelgrimsherbergen en jeugdherbergen.
4. Bestudeer de websites van de Jacobsverenigingen; vaak vind je daar adreslijstjes.
5. Word lid van Vrienden op de Fiets.
6. Zoek onderweg op Google: tik in 'overnachten' plus de plaatsnaam.
7. Trakteer jezelf soms op een hotelletje. Als dat 50 euro kost, geniet er dan ook bewust van.
8. Op veel campings kun je overnachten in een leegstaande caravan.
9. Kijk in Frankrijk bij de kerk; vaak heeft men een opvang voor mensen in nood, die ook voor pelgrims beschikbaar is.
10. Op kerkdeuren staat het adres van de plaatselijke contactpersoon van St. Jacques.
11. Laat weten dat je onderdak zoekt: meld je in de bar, buurtwinkel of bij het gemeentehuis, de *mairie*.
12. Maak gebruik van de mensen waar je logeert en vraag waar je de volgende dag terecht zou kunnen. Vaak willen ze wel voor je bellen.
13. Zorg dat je er verzorgd uitziet.
14. Gedraag je als gast; wees geïnteresseerd en vertel over je tocht.
15. Zorg dat je een beetje Frans spreekt: volg een cursus of kijk nog eens een oud leerboek in; wees niet bang fouten te maken.
16. Fransen hebben een enorme bewondering voor 'les pèlerins de Compostelle'. Maak gebruik van hun interesse om contact te leggen en te informeren naar onderdak.
17. Bedank altijd beleefd: 'Merci, monsieur, madame, pour la hospitalité'.